

Mnogovrstne novice.

* *Največe cerkve svetá.* Največa cerkev na svetu je cerkev sv. Petra v Rimu, v kateri ima 54.000 ljudi prostora. Za njo največa je stolna cerkev v Milanu, ki ima prostora za 37.000 ljudi; tretja je cerkev sv. Pavla, tudi v Rimu, ki ima prostora za 32.000 ljudi. Za temi pridejo: cerkev v Koloniji za 30.000, cerkev sv. Petronija v Bologni in cerkev sv. Pavla v Londonu po 25.000, „Hagia Sophia“ v Carigradu (zdaj turška mošeja) za 23.000, cerkev sv. Janeza v Lateranu v Rimu za 22.000, cerkev Notre Dame v Parizu za 21.000, cerkev v New-Yorku za 17.500, cerkev v Pizi in cerkev sv. Štefana na Dunaji po 12.000, cerkev sv. Dominika v Bologni za 11.400, cerkev Matere Božje v Monakovem za 11.000, cerkev sv. Marka v Benedkah za 7000 ljudi.

* *Največi vrt svetá.* Lastnik tega vrta je Robert Mac Kustry v Hudsonu (New York v severni Ameriki). V tem vrtu je 24.000 jablan, 1700 hrušek, 4000 češenj, 500 breskev, 200 sliv, 200 jabelčnih divjakov, 1600 trt, 600 grozdičev in 200 kostanjev. Jablane so l. 1878. donesle posestniku tega vrta 30.000 sodcev nabranih jabelk.

Naši dopisi.

Iz Sarajeva 6. sept. —r. — Koncem unega meseca prišel sem le-sem, kjer sem si ogledal gospodarstva v tej okolici. Naj o tem, kar sem videl, danes na kratko poročam. Sarajevo je po vse orijentalno mesto, in v obče družega ni, kakor velika nesnažna turška vas. Res, čudno je moralo biti tukaj gospodarstvo, da je v vsem tako zaostalo. Zato pa ima Avstrija tudi težek položaj, ker povsod ima težkoče, kjerkoli misli kaj urediti. Stranke dozda Avstrija nima še v Bosni, na katero bi se mogla zanesti, kajti Turčin pogreša svoj prejšnji absolutizem, pravoslavni mirno in zamišljeno pričakuje, kaj da bo, katolik pa tudi nekako nezadovoljno gleda, kedaj se mu bodo izpolnile vse želje, katere je poprej gojil. — Trgovina je tukaj jako živahna posebno za domačo obrtnijo, kajti trgovec je ob enem tudi obrtnik; kar on prodaja, to tudi on sam izdeluje. Zato pa je njegov „dučan“ (prodajalnica) tudi zajedno njegova fabrika. — Življenje ni drago v obče; v primeri je najdražja zelenjava. Mesá oka (to je, 2 $\frac{1}{4}$ funta) veljá 30 krajc., frišnega bažola oka stane 40 — 50 kr., češnjaka 80 kr., koleraba 1 komad po 20 kr., krompirja oka po 40 kr., redkve oka po 80 kr. itd. — Vidi se, kako potrebno je tukaj, da se napravijo vrta za zelenjad. — Socijalno življenje je jako jednostavno. Avstrijski činovniki (uradniki) in vojniki so jedini, kateri se na večer shajajo v nekaterih gostilnicah, katere so tukaj napravili nekateri gostilnicah, katere so tukaj napravili nekateri magjarski židovi. — Narod domači zamišljeno in mirno hodi po ulicah, z ozbilnim obrazom.

Glavni del Sarajeva je bil 8. dne u. m. popolno po požaru uničen, in 3. dne t. m. je zopet na levi strane Milačke pretila ova nesreča oni strani mesta, katera je od prvega požara ostala nepoškodovana. Ta dan namreč nastal je ogenj v neki turški hiši, in v malo minutah pogorele so štiri hiše. Osem hiš je bilo demoliranih, da so mogli ogenj lokalizirati. Gasilnih priprav tukaj skoraj ni nobenih, zatoraj tudi gašenje ognja nemogoče. Ko bi bil veter, danes ne bi bilo več Sarajeva, ampak bil bi le sam kup razvalin. — Nekoliko dni uže marsi mnogo vojakov proti Novem Pazaru, tudi tukaj jih zdaj imamo 12 batalijonov. Danes je odpotoval tje tudi vojvoda Württemberg. — Izid te okupacije bode velike važnosti za daljno politiko avstrijsko v Bosni. — Bog ne

daj, da bi ta okupacija nesrečno izpadla, kajti utegnulo bi se potem še marsikaj jako neugodnega dogoditi, ker orožja in streliva ima bosanski narod še mnogo poskritega. To se opazi pri vsakem ognji, ker v pogorelih in razrušenih hišah vsakrat veliko orožja in municije dobijo. Da za danes na kratko opišem narod in zemljo bosansko, naj ponovim samo besede vojvode Württemberg, ki mi jih je rekel pri prvi audijenciji: „To je zemlja potrpljenja; narod je jako indolenten, a neizmirno je bogastvo te zemlje.“ — Ko izvršim svoje popotovanje, natančneje bodem vse, kar sem videl in bom še videl v poljedelstvu in družih razmerah „nove Avstrije“ opisal „Novicam“.* Oprostite moji današnji slabi pisavi, kajti sedim po turški in pišem, to je, na tleh, ker v moji sobi, kjer stanujem (v privatni hiši), nimam ne mize ne stola, ampak okoli stene samo turški nizki divan. To je vse moje pohištvo. Ponoči je to moja postelja, podnevi moja miza in stol.

Iz Štajarskega 12. sept. (*Nove volitve okrajnih zastopov*), ki jih imamo na Slovenskem menda samo mi Štajarci in ki so res 5. koló pri vozu, so razpisane in morajo do 1. dne prihodnjega meseca priprave za izvršitev teh volitev dokončane biti. Ker so te volitve za nas važne, je „Slov. Gospodar“ nekoliko poduka podal našim deželanom, iz katerega naj si naši volilci zapomnijo posebno te le opazke: „Število zastopnikov za vsak okraj je že davno določeno od 24—42 mož. Volilni red je osnovan po liberalnih načelih in torej kmetskemu prebivalstvu neugoden. Ustvarjene so 4 skupine, kojih vsaka enako veliko zastopnikov voli, čeravno precej neenako davka plačuje. Štiri skupine so: 1) Veliki posestniki, to je, taki, ki plačujejo najmanj po 60 gold. zemljiščine in hišne dace brez vojne doklade; 2) mesta in trgi; 3) obrtniki in trgovci z največim nadačenjem (torej zopet mestjani in tržani) in 4) kmetijski posestniki z daco pod 60 gld. Ker je pa teh največ in ti ogromno večino davka v okraju plačujejo, zato zadevajo ravno najubožnejšo skupino okrajne doklade najbolj. Ni tedaj neopravičen izrek nekega kmeta: „v okrajnih zastopih gospodje komandirajo in zaukazujejo, kmetje pa plačujemo, da nam rebra pokajo.“ Kmetje imajo le tam večino, kjer se jim posreči velike posestnike potegniti na svojo stran, in kjer večih obrtnikov in trgovcev ni. Kaj čuda tedaj, ako se vedno več glasov čuje, naj se sedanji okrajni zastopi zopet odpravijo, toliko gospósk ni treba in jih stalno plačevati ne moremo, vendar sedaj še do tega ni prišlo: okrajni zastopi so še in treba je, da se volitve marljivo udeležimo. Tako zabranimo vsaj nekoliko brezobzirno pometanje z okrajnimi potroški in dokladami. Pri nas na Slovenskem imamo še nemškutarstvo iztrebiti ali vsaj oslabiti, kjer se je ugnjezdilo. Spravimo tedaj okrajne zastope v národne roke! Kjer pa to ni mogoče, izvolimo vsaj toliko narodnjakov, da bodo kos nemškutarjem v okrajnem zastopu na prste gledati! — Najprvo nam je paziti na imenik velikih posestnikov. Celih 14 dni je pri dotičnem c. k. glavarstvu slehernemu na ogled razporežen. Naj se pregleda! Tudi naj se takoj pri tožba vloži, če je kdo neopravičeno izpuščen, ali, če je kdo neopravičeno vpisan. Enako paziti je treba v 4. skupini, pri kmetijskih ljudéh. Ti volijo tudi o okrajni zastop po volilnih možéh. Prvi volilni mož vsake srenje je župan, drugi pa eden od odbornikov izvoljeni srenjčan. Srenje, ki imajo več kakor 1000 prebivalcev, volijo 2 volilna moža, one, ki štejejo nad 2000 duš, pa 3 itd. Močno svetovati je, da se izberejo povsod značajni, narodni možje. Ti se bodo lahko porazumeli z

*) Dobro nam bo došlo Vaše poročilo o „novi Avstriji“. Hvala lepa in prošnja za nadaljevanje! Vred.

župani in vsi skupaj potem izvolili enoglasno v okrajni zastop možé, kakoršnih njihov z dacami in bremeni preobloženi stan, naš mili slovenski dom, najbolj potrebuje. Nemškutarskih šlev, brezznačajnih petolizcev naj nikjer ne volijo.“

V Ptui na Štajerskem. (*Vabilo k veliki besedi v nedeljo 21. dne t. m.*) Program tej veselici je jako zanimiv. Po ouverturi prične predsednik gosp. dr. Gregorič „besedo“ z govorom, kateri sledijo lepo izbrani samospevi, dvospevi, čveterospevi, osmospevi in zbori, in katere deloma pojó gosp. Valenta, gosp. Meden in še drugi iz Ljubljane povabljeni slavnoznani pevci narodne čitalnice. Tudi pri tej besedi svira cela godba tukajšnjega muzikalnega društva. Vstopnina je le za nede, in sicer: za osobo 50 krajc., za družino 1 gold. Nadejati se smemo obilnega obiska te interesantne veselice, katera se konča s plesom.

Iz Trsta 13. sept. — Naše politično društvo „Edinost“ poslavo se je po deputaciji 8. dne t. m. od ces. namestnika barona Pina, ki gre v Linc, in mu je pri tej priliki v krasnem zavitku poklonilo adresu, v kateri mu v imenu primorskih Slovencev izrazuje toplo zahvalo za ljudomilo in pravično obnašanje ves čas njegovega vladanja v Trstu. Voditelj deputaciji je bil državni poslanec gosp. Nabergoj, ki je baronu Pinu z besedo ponovil, kar spomenica izrazuje, rekši, da obžaluje odhod njegov, ki je bil Slovencem vseskozi pravičen, kakor dosihmal še noben drug ces. namestnik. Baron Pino je ginjen se zahvalil deputaciji za izraz zahvalnosti in udanosti slovenskega naroda, ki se odlikuje v zvestobi do cesarja in njegovega prestola. — Nam Primorcem je v resnici žal za vladnega načelnika, ki je bil pravičen Slovencem in zato irredentarijem ni bil „persona grata“. Povdaril je pa tudi blagi gospod v svojem odgovoru deputaciji, da imajo Slovani na obalah Adrije važen položaj in veliko nalogo. Za Boga! da primorski Slovani nikdar ne bodo nezvesti postali svoji nalogi, a da tudi od vlade avstrijske pričakujejo, da se jim njihova zvestoba ne povrača z nehvaležnosti, to je, da se jim narodne pravice nikjer ne kratijo na ljubo Italijanom, katerih namere je pisatelj „Italicae res“ odkritosrčno naslikal. Naj vam zato pri tej priliki povem, da je ta baron Haymerlova knjiga med tukajšnjimi lahoni učinila neprijeten vtisek. — 7. dne t. m. je društvo „Edinost“, kateri se mora pripoznati jako marljiva politična delavnost, zborovalo v Sežani. Zbora se je udeležilo nad 60 udov iz različnih krajev Primorja. Predsedoval mu je naš velečenjeni gosp. Nabergoj, in kateremu zapisnikar je bil neutrudljivi gosp. Dolinar; obravnavalo se je marsikaj in ena najvažnejših točk bila je peticija do državnega zbora, naj bi se vojna postava tako predrugačila, da bi bili prosti vojašine učitelji, bogoslovci, študentje vseučiliščini in edini sinovi starišev, če tudi oče ni še 70 let star. Živahna je bila debata o tem predlogu, ki se je sem ter tje popravil in predrugačil, ker se ne vjema z vsem, kar vojna postava od leta 1869. veleva in se vojaška služba ne sme zmešati z vojaškimi vajami, kar je vse kaj družega. Če hočemo, da državni zbor ne zavrže peticij, ki do njega pridejo, treba, da so dobro prevdarjene in temeljito podprte. Da vojna postava res nujno potrebuje prenarodbe o tem, kar se tiče nekaterih sinov kmetijskih, bogoslovcev in učiteljev, je jasno ko beli dan, vsaj vendar država ne sloni edino le na vojaki. Gornji Avstrijanci so, kakor smo unidan v „Novicah“ brali, pravo zadeli v svoji peticiji za oproščenje kmetijskih sinov. Naj bi jo „Edinost“.

Adlešiče 12. sept. x+y. — „Sada pa je pri nas tako, kakor bi bili v kakovem varoši (mestu) — sada pa imamo pol života (življenja) več, nego smo ga imeli

popreje kada“, govorili so Pobrežci, ko sem pred nekoliko dnevi mudil se med njimi, kajti dobili so bili 17. avgusta popoldne po Božji službi 3 nove zvonove. Uže dolgo časa sem jaz Bele krajine sin, torej poznam vso Krajino, ter smem trditi, da nobena župnija tukaje nima tako slabotnega zvonila, nego ga je dosle imela *Adlešička*, notranje — z dvema izimkoma — jako lepa cerkva. Imeli so Pobrežci štiri zvonove, a vsi štirje zvonovi niso bili 10 centov težki — in vsak je svojo popeval, eden teh zvonov pa je bli celó ubit. Drugodi po Kranjski ima skoro vsaka podružnica boljše zvonove, nego so jih tu imeli. Sedaj imajo *Adlešičanje* pošteno zvonilo: véliki zvon je nov, posvečen M. B. čistega spočetja, ki tehta 666 kil; drugi zvon je poprejšnji prvi, posvečen cerkvenemu varuhu sv. Nikolaju in težak 6 centov; tretji zvon je nov, posvečen sv. Antonu Paduanskemu, težak 249 kil; četrty zvon je tudi nov, posvečen sv. Josipu, težak 102 kil. Župljanje so zvonov neizmerno veseli, sedaj jim je treba še dobre ure, ker uže nad 8 let jim ne bije stara, do céla potrta, nepopravljiva ura v zvoniku. Novi zvonovi se čisto slagajo (harmonični so) sè starim, jako dobrim zvonom, v akordu *f, as, cf.* *Národ sploh* trdi: „Popevajo, kakor bi godci godli“. — „Milo popevajo tako, da srce plače v človeku“. Pevški strokovnjaki pa hvalijo: „O tej priliki se je posebno skazal gosp. Samassa!“ — Zvonovi pa niso le krasnoglasni in složni, temuč tudi lepo olikani so tako, da, ko so štiri dni čakali pod zvonikom, ko so jim bivališče prirejali v zvoniku in ko je ljud hodil jih gledat, — da so vsi čudili se njih ličnosti in lepoti njihove oprave. — A 24. avgusta, sv. Jarneja nedeljo, so Pobrežci ob desetih slavili svoje zvonove. Jako mnogo naroda je bilo privrelo iz bližnjih belokranjskih in hrvatskih župnij k Božji službi in poslušat krasne glasove, pa cerkveni govor, ki je bil res redko izvrsten, ter je ljudem srca prodiral tako, da so sploh ali strmeli ali pa so jim gorke solze iz očí utrinjale se po licih. Ko sem ljudi po sv. maši nalašč povpraševal, kako jim ugaja svečanost, vsakemu so solze zaigrale v očéh in nekov starček mi je odgovoril: „Gospod, jaz Vas jedva poznam, siv in star sem, pa kar jaz pomnim, še nikoli v naši županiji ni bilo veselo in lepo tako, kakor je bilo minole dni in kakor je danes!“

V Lušarjih na Dolenjskem. — Pri zadnji volitvi občinskega starešinstva je bil za župana izvoljen Štefan Juvanc, posestnik v Bušcah, — Anton Zakrajšek iz Žage in Jožef Perhaj iz Kukmak pa sta bila za svetovalca izbrana.

Iz Police na Dolenjskem. — 17. dne avgusta je bila za našo občino volitev županstva, pri kateri bili so Matija Skubic, posestnik v Polici, za župana, Martin Šeme iz Dolenje vasi in Jakob Štrubel iz Peči pa za svetovalca izvoljeni.

Iz Ljubljane. — Šolske počitnice so potekle in včeraj se je pričelo novo šolsko leto s slovesno mašo v stolni cerkvi. Letos je naval gimnazijskih dijakov posebno in nenavadno velik bil v Ljubljano, deloma zato, ker mladina čedalje bolj zapušča realko, katera jej po dovršenih študijah ne daje več kruha v službah, in deloma tudi zato, ker sta v Kranji letos uže prestala prva dva razreda gimnazije. Gosp. vodja gimnazije ljubljanske bil bi rad sprejel vseh 229, ki so se oglasili za 1. razred, al kam žnjimi, ker ni imel od vlade niti dovoljenega prostora niti učiteljskih močí? Al pritekla je nemudoma pomoč iz Dunaja; državni naš častiti poslanec vitez Schneid je včeraj telegrafično naznanil dr. Bleiweisu, da minister grof Taaffe pooblaščuje c. k. dež. predsednika, da se napravijo tri paralelke za 1. gimnazijski razred v Ljubljani, ker ni mogoče mahoma ustanoviti v Kranji zopet 1. razreda.

Naš za blagor dežele v vsaki zadevi zavzeti gosp. deželni predsednik vitez Kalina je nemudoma pooblastil ravnatelja gimnazije gosp. Smoleja, vse učiniti, kar je potrebno, da se sprejme 79 dijakov, ki so se oglasili za nemški in pa 150 za slovenski razred. To se je zgodilo, in tako so letos na ljubljanski gimnaziji tri paralelke za 1. razred: dve slovenski in ena nemška, za katere bo treba privzeti nekoliko suplentov. — Vesta dogodek jasno kaže, da je bila prenaglica, da se hoče odpraviti gimnazija kranjska, katera se utegne prihodnje leto tem gotoviše zopet ustanoviti, ker slišimo, da ima minister T'aaffe dobrovoljne namene za to, da se zopet v življenje skliče gimnazija kranjska, ki je bila leta 1861. prav zato z velikimi stroški mesta Kranja na radost cele gorenjske strani ustanovljena, da se presilnim navalom gimnazije ljubljanske v okom pride. Drugo pa, kar nas učito tako število dijakov, ki so se oglasili za vstop v slovensko paralelko, je to, da zahtevanje tudi čisto slovenske gimnazije za slovenske sinove nikakor ni prazna sanjarija. Vemo, da bodo „Tagblattovi“ nemčurji pri tem izreku trikrat se prekrizali, češ, da hočemo nemščino popolnem zatreči, — al, gospôda, počasi! Zahtevaje čisto slovensko gimnazijo hočemo tudi, da — kakor na gimnaziji zagrebški — ostane skozi vseh 8 razredov tudi pri nas učenje nemškega jezika za vsacega dijaka obligaten predmet. Vrh tega pa naj imajo Nemci tudi svojo gimnazijo, katera se ve, da bo imela majhno število učencev, ako pomislimo, da v Kočevji je čisto nemška gimnazija, v katero se je letos v 1. razred oglasilo celih 6 — rêci — šest dijakov, in drugi razredi jih imajo tudi le po 4, 5. Mi nočemo nobenega Nemca posloveniti, vsaj je slovenskega naroda dokaj, a zahtevamo tudi, da se Slovenci silovito ne ponemčujejo. „Gleiches Recht für Alle“, to je naša terjatev, kateri odkritosrčno dostavljamo, da se tudi radi nemščine učimo, pa tudi italijanščine in francoščine, vsaj je tudi nam znan pregovor: „kolikor jezikov znaš, toliko ljudi veljaš“.

— Profesor gimnazije kranjske g. Tomaž Zupan je prišel za profesorja gimnazije ljubljanske.

— Prečastiti gosp. Anton Dolinar, bivši prefekt v Alojzijevišču, je na svojo lastno prošnjo šel v Lučine za farnega administratorja.

— (Iz seje glavnega odbora za obdelovanje ljubljanskega močvirja), ki je 13. dne t. m. bila v magistratni dvorani in v kateri so bili poleg prvomestnika gosp. dr. Kozlerja pričujoči: župan ljubljanski gosp. Lašan in gosp. Franjo Kotnik iz Vrhlike kot virilista, gosp. Franc Potočnik, zastopnik dež. odbora, in odborniki gospodje: Peter Lasnik, Jak. Tomec, Franc Babnik, Jan. Borštnik, Jan. Gams, Jan. Jurček, Val. Korče, Martin Peruzzi, Franc Petrič, Matej Remšgar in Anton Knez.

Ko prvomestnik gospod dr. Kozler prijazno pozdravi došle odbornike, bere gosp. Jak. Tomec zapisnik zadnje seje od 23. marca, ki je bil brez ugovora potrjen.

Potem prvomestnik dr. Kozler zboru naznanja važnejše točke o tem, kar je delal in opravil ožji odbor, in poroča blizo tako-le:

Svečanosti sreberne poroke presv. cesarja 24. dne aprila t. l. se je tudi odbor udeležil s tem, da je deputacija šla k c. kr. deželnemu predsedniku čestitat Nj. Veličanstvoma. — Zbor je s slava-klici Nj. veličanstvoma odobril to čestitanje.

Vsled sklepa odborovega iz seje od 23. marca t. l. se je poslala prošnja sl. ministerstvu poljedelstva, naj bi blagovolilo v temeljito preiskavo ljubljanskega mahovja poslati le-sem pl. Podhagskega, dr. Vicen-

tini-a ali še kakega drugega izvedenca o močvirskih zadevah. To prošnjo je sl. ministerstvo dozdej le še s tem rešilo, da je po c. k. deželni vladi vprašalo odbor, zakaj ni sprejel ponudbe dunajske firme Kleinove? Na to vprašanje je odbor vladi dal dotično pojasnilo. Dozdej odboru ni došla nobena rešitev gori omenjene prošnje.

Tudi drugi sklep gori navedene seje, naj se c. k. deželna vlada naprosi za posojilo iz zaklada za obdelovanje močvirja, je izvršil odbor s tem, da je prosil za 3000 gold. To prošnjo je c. k. deželna vlada rešila 18. dne julija t. l. s tem, da je odboru dovolila 600 gl. a s tem pogojem, da se ta znesek obrne za poplačanje stroškov iztrebljenja Cornice doli od Cornovega grabna in pa tudi tega grabna samega. Ta odlok je prisilil odbor, c. k. vladi odgovoriti, da po §. 17. deželne postave za obdelovanje močvirja spada vse, kar se tiče tehničnega in ekonomičnega gospodarstva, v področje skupnemu odboru in da postava ne dopušča dvojnega tacega gospodarstva, — da pa odbor vendar kaže voljo, na ukaz c. k. vlade tudi proti jasni postavi izpolniti, je na drobno preiskaval 28. dne avgusta od c. kr. vlade naukazana dela, pa pri tem našel, da vrh dovoljenih 600 gld. se za nje še potrebuje 1148 gld. 40 kr., da se dovrši to, kar c. k. vlada vелеva. Poleg vsega tega pa so odboru došle še dobro vtrjene prošnje za izposojilo denarja proti povračilu za druga silno potrebna kulturna dela, in zato je odbor v dopolnitev naprošenih 3000 gold. prosil zraven dovoljenih 600 gold. še za 2400 gold. Al odbor, dokler obstoji, tedaj več kot leto in dan, za kulturna dela ni nič dobil; v takih okoliščinah tudi pri najbolji volji ne more odbor zadostovati svojim postavnim dolžnostim in mora pritožbe, da nič ne dela, kot neupravičene od sebe odvrniti.

Za Preserje se je dovolila ustanovitev podružničnega odbora.

Ker zavoljo deževnega vremena lansko jesen požiganje mahovja ni mogoče bilo, se je odbor obrnil s prošnjo na deželni odbor, naj dovoli letos požiganje do 15. maja; deželni odbor je dovolil to požiganje, a zopet je bilo vreme tako neugodno, da le sem ter tje je mogel kak posestnik požigati mah.

Da se iztrebita struga Ljubljance in pa Gruberjevega kanala, je odbor opomnil mestno gospôsko, — da se pa iztrebijo struge tudi družih odvodnih kanalov in grabnov, je odbor naukaze poslal dotičnim občinam.

Vstreči željam, naj bi se vendar uže dovršilo to, kar je potrebno za vredbo Cornovega grabna, se je obhodil in ogledal ta graben 30. aprila, o čemur dotični protokol navaja rezultat te preiskave.

Graben poleg stradona na Illoviči je bil uže 15. maja iztrebljen. (Dal. prih.)

— Ravnokar je „Novicam“ došlo poročilo, da odbor za obdelovanje močvirja dobí, česar je prosil, da more vspešno delovati na korist močvirskemu zemljišču. Sl. ministerstvo poljedelstva je namreč dovolilo najem izvedenca za temeljito preiskavo močvirja, zraven tega pa tudi dobí okoli 8000 gold. za druge potrebščine. — Menda se ne motimo, ako mislimo, da je preblagi gosp. deželni predsednik zdatno pripomogel, da je novi minister poljedelstva tako ugodno rešil peticijo odborovo.

— Gosp. Arko, c. kr. notar v Ljubljani, je umrl v Škofji loki, kamor se je šel zdraviti. — Po njem izpraznena c. kr. notarska služba v Ljubljani je razpisana. Čas natečaja do 15. oktobra.

— (Splošno društvo v pomoč bolnikom) bo — kakor lani — tudi letos in sicer v nedeljo 28. t. m. napravilo javno tombolo ob „zvezdi“, priprave za njo se uže delajo.

— (*Narodna tiskarna*) ima 5. oktobra ob 10. uri dopoldne izredni občni zbor.

— („*Sokol*“) je preteklo nedeljo napravil na Kozlerjevem vrtu veliko veselico z vstopnino, katere čisti dohodek je namenjen pogorelcem okolice ljubljanske. Pri telovadskih produkcijah so se odlikovali posebno „*Sokoli*“ gg. Kališnik, Mulaček, Gintar, Krieger in Magolič, pa tudi drugi, ki so vsi pokazali, da „*Sokol*“ ni telovadno društvo le po imenu marveč, tudi po svojih delih. Lep je bil tudi umetni ogenj. Med vsem tem je igrala mestna godba. Ljudi ni bilo ravno veliko, več pa gledalcev od vseh krajev, dohodka okoli 120 gld., ki se bo odbivši stroške veselice, razdelil med pogorce. Zvečer je bila potem zabava z godbo v čitalnici.

— (*Sejm ljubljanski*) — letos po krivici „češpljev“ imenovan — je bil jako slab; denarja ni. Čebelarji so ceno medu določili na 14 krajc. funt.

— Da pereči ogenj, zelo nevarni kužni šen, prešiče okoli Dobrave in v družih krajih napada in mori, smo ravnokar zvedeli v Ljubljano s prošnjo, naj „*Novice*“ gospodarjem dober svet dadó in zdravila nasvetujejo. „*Novice*“ in „*Pratika*“ so o vrančnem prisadu (antraksu ali črmu) uže tolikrat pisale, da gospodarje, ki pomoči potrebujejo, zavrremo na one poduke. Toliko pa naj vendar še enkrat povemo, da pereči ogenj je v bistvu to, kar je vrančni prisad (*Milzbrand*) samo s tem razločkom, da se bolezen krvi pri perečem ognju na kožo vrže in se po njej napravijo rdeče veče ali manjše lise; zaradi teh se imenuje ta bolezen tudi šen. Bistvo te bolezni, katera živinčeta v malo urah umori, je spridena kri, katera je polna ogeljca, pa jej manjka kiselca. Iz te natore perečega ognja sledi samo po sebi, da poglavitno zdravilo je čisti hladni zrak, polivanje prešiča s hladno vodo ali pa še bolje umivanje života z vodo, kateri se polovica jesiha primeša; al naj prešiča polivaš z mrzlo vodo ali ga umivaš z jesihovo vodó, zmirom potem naj se prešič odene s kako plahtico, da na gorkem ostane. Piti naj se daje bolniku okisana voda ali kislo mleko. Tudi pušča naj se mu koj v začetku bolezni na ušesih ali na repu. Ker je bolezen zelo nalezljiva, naj se zdrava živinčeta brž ločijo od bolnih, in Bog ne daj, da bi kedo vžil kaj od zaklanega ali pa cerkneneega bolnega prešiča.

— Grozno nesrečo smo izvedeli v Ljubljano. Bog daj, da bi ne bila resnična! Preteklo nedeljo se je občešpšovani gosp. Kobler, župan Litijaki, pri Lazeh v kočiji svoji na ladiji čez Savo peljal; al ker je brodnik pozabil ladijo zadej za vozom zaratati in konj ni bil izprežen, se je voz zvrnil v Savo in gosp. Kobler s soprogo in hčerko svojo so padli v vodo. Gosp. Kobler se je rešil živ, omedlelo soprogo so vendar k življenju obudili, edine hčerke pa ni bilo nikjer, vtonila je.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Do danes še ni oklicano, kateri dan tega meseca se prične državni zbor. Ministerstvo menda ni še izgotovilo vseh predlog, ki pridejo v obravnavo državnemu zboru. Silo potrebno bi bilo, da bi z višega mesta se izvedelo, pri čem da smo. Nova era v Avstriji se je po novem ministerstvu pričela, zori se in danica bolje prihodnosti se kaže, vendar politično nebó ni še brez megel in oblakov, ki danico zatemnujejo, tako, da narodi, ki zaupanje stavijo v novo vlado, iskreno

hrepenijo po dejanji, ki bi kazalo, da smo prestali Avstriji pogubno dōbo, v kateri je gospodovala lažnjivo-ustavoverna stranka! Burokracija še zmerom glavo po konci nosi in oficijozni časniki še zmerom niso pozabili Auersperg-Lasserjeve ère.

— Grof Andrassy ni še izročil svojega opravištvu baronu Haymerlu.

— Grof Andrassy je obiskal kneza Bismarka v Gasteinu, zdaj pa neki pride Bismark na Dunaj obiskat Andrassyja. Ugibuje se večstransko, kaj pomeni to precartano prijateljstvo med Bismarkom in Andrassyem. Rusija in Nemčija ste med sabo sprti, to je gotovo, shod obeh cesarjev v Aleksandrovem razpore ni poravnal. V Berolinu se bojé zveze Francije z Rusijo proti Nemčiji in si silno prizadevajo Avstrijo dobiti na svojo stran, da bi Nemčiji, če pride do vojske med njo in Rusijo in Francijo, hrbet branila. Na Dunaji uže močno verujejo v to zvezo, novi „*Preši*“ se zdi celó naravna in previdna, jez za brambo proti zahodu in vzhodu, ki bi posebno strahoval še panslavizem. Vprašanje je le: Bi ne bilo bolje za Avstrijo, če bi se mesto z Nemčijo zvezala rajši z Rusijo ter ne tako zmiraj le drugim tlake delala? Vendar se misli pa še, da iz vsega tega nič ne bo. Prenevarno bi bilo za Avstrijo tako stanje proti Rusiji in Franciji, proti slovanstvu in romanstvu in to le v prid germanske hiše Hohenzollerjev, a na svojo škodo. Težko je toraj verjeti, da bi se politika avstrijske države podala na tako nevarno pot, kateri še kos ni.

Iz Trbiža. — Železnica iz Trbiža v Pontebo na Laško se gotovo odpre še ta mesec.

Iz Linca. — Drugi del peticije, ki pride državnemu zboru iz gornje Avstrije v roko, se glasí na to, naj bi olajšave §. 25. vojne postave se razširile tudi na dijake višje gimnazije, kateri so bili po dovršeni 8. šoli v bogoslovne šole sprejeti. Povod tej peticiji je pomanjkanje duhovnov, ki se dandanes že po vseh deželah kaže.

Francosko. — 2500 rovarjev in požigalcev, ki so bili pod prejšnjo vlado iz dežele prognani, je zdaj pomiloščenih, da se vrnejo na Francosko domú. To je velik kvas novim prekucijam.

Črnagora. — Knez se je je vrnil etuziastično sprejet domú. Nečmurska stranka v Avstriji je pisano gledala, da je bil knez Nikola na Dunaji tako slavno sprejeman, ker v tem hoče videti pričetek avstrijske prijateljske politike tudi do družih Slovanov v Avstriji. Moskovska stranka v Rusiji pa se mrzí nad prijaznim sprejemom v Avstriji zato, češ, da se med Rusijo in Črnogoro rahljá dosedanja vez. Oboje je abotno!

Iz Bosne. — Avstrijska vojska je v Novopazar-skem sandžaku zasedla 15. t. m. tudi Prjepolje in je bila od prebivalstva prijazno sprejeta. Turška posadka pak se tudi ni hotela umakniti, temuč so zdaj naši vojaki poleg turških. To je žalosten političen sad famozne Andrassyjeve konvencije.

Listnica vredništva. Gosp. Fr. P—n-u: Ker taki razglasi spadajo v „*Oglasnik*“, za katere vredništvo ne sprejema odgovornosti, prosimo, da se o tej zadevi pogovorite s tiskarno Blaznikovo. — Gosp. Ant. Sk—c-u na Dunaji: O dotični zadevi pogodite se s prednico usmiljenih sester, katero je volja ustreči vaši želji proti primerni pogodbi.